

Kedves Vendégeink, kedves Barátaink!

Köszönöm, hogy jelenlétükkel megtisztelik a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyokról és kényszermunkásokról, munkaszolgálatot is megjáró zsidókról szóló konferenciát. A következő órák előadásai halottainkról is szólnak: a bűnösök kegyetlensége, a körülmények borzalmai és az időmúlás is elvégezte fájdalmas munkáját. Emlékükből fakadjon áldás.

A mi generációnk dolga ugyanis az emlékezés és az emlékezet gondozása. Valljuk: van mire, van mit. Magyarország újkori történelme a zsidó és a magyar sors összefonódásának története is. Közös sorsunk és történelmünk tanulsága, hogy óhatatlanul tragédiába torkollik, ha politikai erők a nemzetet megtévesztve egész közösségek kitzasztását tűzik ki célul.

Ez a kirekesztő, a másik megsemmisülését óhajtó szándék a mai napig nem tűnt el teljesen a magyarországi politikai térből. A Tett és Védelem Alapítványban folytatott munkánk során is tapasztaljuk, hogy létezik, sőt virágzik egy olyan történelemértelmezés ma Magyarországon, ami a zsidó közösséget kitagadná nemcsak a kommunista diktatúra áldozatai közül.

Szimbolikus, hogy a koncentrációs táborból Magyarországra, hazatartó vonatot menet közben térítik el kelet felé a szovjet hatóságok, a német lágertől egyenesen a szovjet munkatáborba szállítva a túlélőket. És sokszor azok a foglyok raboskodtak legtovább a táborokban, akiket minőségi munkájuk miatt tartottak vissza.

A Gulágra elhurcolt zsidók sorsa tehát történeti valóság. 1927-ben **Joszef Jichak Schneersohn** rabbit, a lubavicsi haszid zsidó mozgalom szellemi vezetőjét a KGB elődje, a GPU előbb halálra ítélte, majd az ítéletet a Gulág táborig száműzetésre változtatta. Bűne, egy a zsidó oktatással foglalkozó rabbitanácskozás megszervezése volt. Sok kínszenvedés és megaláztatás után, amikor a rebbe a Szibéria felé induló vonatállomáson híveivel találkozott, a következőket mondta: „testünetk száműzhetik ugyan, de lelkünk soha nem kerül és nem is kerülhet száműzetésbe...”

A magyar és kelet-európai zsidóság mindkét nagy 20. századi pusztításnak áldozata között tudhatta tagjait. A fizikai megsemmisítést, a hat millió zsidó áldozatot követelő holokausztot követően a kommunista diktatúra a zsidó identitást és a vallási értékek hagyományának kiirtását célozta meg. Az ideológiai útmutatás mellett a megfélemlítés, az anyagi ellehetetlenítés, a megalázás és sokszor az erőszak eszközeitől sem visszariadva. Mind emellett a sors fintora, hogy a zsidó lélek kipusztításában sokszor maguk is zsidó származású emberek jártak élen, akik saját identitásukkal és lelkiismeretükkel küszködve és meghasonulva, az újvilág élharcosaiként igyekeztek jeleskedni ebben a munkában.

A zsidó hagyomány örökérvényű tanítása arra figyelmeztet bennünket, hogy nemzedékről nemzedékre két féle veszély fenyeget ránk: az egyik a fizikai megsemmisítést, a másik a szellemi kiüresítést tűzi céljául. Ahogy az egyikkel, úgy a másikkal szemben is kötelességünk védekezni, a magunk és a jövő generációk javára.

Ahogy újabb és újabb generációk válnak éretté arra, hogy megismerjék a történeti valóságot és ennek tanulságait, úgy kell az emlékezés felelősségét egyre inkább átvennünk a túlélőktől, és továbbadnunk gyermekeinknek. Mert az emlékezésnek ez a közössége is szükséges a nemzeti azonosságához.